

Krzysztof Kuczyński

"Warszawski zbiór pism", T. 4:
"Prawo spółdzielcze. Wzory pism z
prawa materialnego i procesowego z
omówieniem i dyskietką", L.
Myczkowski, Warszawa 1997 :
[recenzja]

Palestra 42/1-2(481-482), 127-130

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

■ **L. Myczkowski:**

Warszawski zbiór pism, tom 4,

Prawo spółdzielcze

Wzory pism z prawa materialnego

i procesowego z omówieniem i dyskietką

Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 1997 r.

(60 wzorów z komentarzem i tezami orzecznictwa SN)

Pod wskazanym tytułem ukazała się ostatnio interesująca publikacja z zakresu Prawa spółdzielczego. Jej autorem jest warszawski prawnik i publicysta – adwokat Lesław Myczkowski, a wydawcą firma C.H. Beck. Publikacja ta stanowi zbiór wzorów – uchwał, pozwów, występów, wniosków i odwołań oraz statutów, regulaminów oraz innych pism występujących w praktyce spółdzielczej. Zawiera również obszernie odautorskie wyjaśnienia i uwagi do każdego wzoru oraz wybrane przez Autora tezy orzeczeń Sądu Najwyższego i odesłania do literatury przedmiotu. Najważniejsze jest to, że czytelnik nie musi szukać wskazanych orzeczeń w innych publikacjach, mając do dyspozycji gotowe tezy SN. Jeśli zaś pragnie dodatkowo poszerzyć swoje informacje może zapoznać się z literaturą powołaną przez Autora (np. Gersdorf, Ignatowicz, Komentarz... s. 36–37 i 106–111). Czyni to opracowanie szczególnie przydatnym w codziennej praktyce adwokacko-radcowskiej, gdyż oszczędza nam czas.

Do książki Wydawnictwo C.H. Beck dołącza dyskietkę komputerową z tekstem każdego wzoru oraz instrukcją obsługi, co stanowi istotną innowację wydawniczą i świadczy o prężności Wydawcy oraz nowatorstwie personelu redakcyjnego. W tym miejscu należy również pochwalić Wydawnictwo za formę plastyczną dzieła i staranność jego wykonania. Twarda, czerwona okładka, miła w dotyku i wyglądzie, na niej białe litery w niebieskim tle, nienaganna forma graficzna, dobór papieru i wysmakowanie graficzne tekstu (m.in. poprzez obramowanie go jasnoszarą obwódką) – wszystko to świadczy nie tylko o doświadczeniu wydawniczym i guście redaktorów, ale również o dbałości o czytelnika.

Przechodząc do kwestii merytorycznych chciałbym na wstępie podać kilka informacji o zawartości i sposobie opracowania. Opracowane wzory Autor przedstawia w ramach podziału tematycznego na 9 części:

1. „Powstanie spółdzielni” – obejmuje protokół zebrania założycielskiego, projekt statutu i wnioski o wpisanie do rejestru (łącznie 8 wzorów);
2. „Przekształcenie spółdzielni” – zawiera 6 wzorów dotyczących łączenia się spółdzielni i ich podziału;
3. „Powstanie członkostwa” – obejmuje z kolei wzór deklaracji członkowskiej, wniosku o przyjęcie spadkobiercy lokalu własnościowego, uchwały spółdzielni o przyjęciu lub odmowie przyjęcia, pozew o nakazanie wpisania na listę członków i apelację w tej sprawie (łącznie 9 wzorów);
4. „Przekształcenie prawa do lokalu” – dotyczy zmiany statusu lokatorskiego na własnościowy (art. 219 Prawa spółdzielczego). Przedstawiają je 3 wzory: wystąpienie członka do spółdzielni, odmowa zarządu i pozew o nakazanie spółdzielni dokonania przekształcenia;
5. „Ustanie członkostwa” – to 8 wzorów takich pism, jak: wystąpienie zarządu do rady nadzorczej o wykluczenie członka, uchwała rady i walnego zgromadzenia, powództwo o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia, a także apelacja w tej sprawie;
6. „Sprawy wewnątrzspółdzielcze i działania organów spółdzielni” – zawiera 13 wzorów obejmujących różnorodne materie, w tym dwa regulaminy oraz uchwały organów spółdzielni i wnioski grupy członków o zwołanie walnego zgromadzenia;
7. „Eksmisja i egzekucja” – obejmująca 5 wzorów: pozew o eksmisję, wnioski o jej wykonanie oraz wnioski o egzekucję z prawa do lokalu i z wkładu, a nadto skargę na komornika;
8. „Sprawy spadkowe i małżeńskie” – takie jak: zabezpieczenie spadku (obejmujące prawo do lokalu) uchwała o pozbawienie prawa do lokalu, pozew o uchylenie takiej uchwały oraz wnioski do sądu o podział majątku wspólnego i o dział spadku obejmującego prawo do lokalu spółdzielczego;
9. „Wynajęcie lokalu” – to wzór uchwały zarządu spółdzielni odmawiającej zgody na wynajem i wzór pozwu członka o zobowiązanie spółdzielni na wydanie takiej zgody.

Opracowanie zaopatrzone także w aneks ze spisem publikacji Autora, indeks rzeczowy oraz wykaz skrótów. Całość na 310 stronach druku.

Jak wspomniałem, każdy wzór pisma składa się z merytorycznego tekstu, szczegółowych objaśnień, wykazu literatury oraz orzeczeń Sądu Najwyższego. Stwarza to możliwość zapoznania się nie tylko z po-

gładami Autora, lecz również z wypowiedziami innych publicystów i Sądu Najwyższego.

Oceniając pozytywnie merytoryczną wartość i dobór przykładów należy dodatkowo zauważyć, że różni się od innych tego rodzaju opracowań nie tylko podziałem graficznym, ale również pogłębieniem objaśnień. Daje to jakby mini-komentarz do ustawy spółdzielczej w zakresie wyłaniającym się na tle konkretnych wzorów, szczególnie przydatny dla praktyki. Jako nowość w układaniu wzorów należy ocenić komplikowanie przez Autora stanów faktycznych, na tle których dochodzi do określonych czynności wewnątrzspółdzielczych lub sądowych. Obrazuje to jednocześnie bogactwo sytuacji występujących w praktyce spółdzielczej, a z drugiej strony umożliwia wielostronny ogląd tej samej sprawy w aspekcie norm prawa materialnego i procesowego oraz zasad współżycia.

Autora nęci przedstawienie we wzorach niejednoznacznych sytuacji faktycznych, które umożliwiają mu prezentowanie odmiennych argumentacji i sposobów obrony. Jest to forma szczególnie cenna dla adwokatów i radców prawnych, którym zdarza się występować w różnych pozycjach procesowych: raz po stronie pozwanej, drugi raz – po powodowej. Przykładem stanu faktycznego, który w ten sposób przewija się przez kilka wzorców jest sprawa wykluczenia tej samej osoby ze spółdzielni mieszkaniowej (numery 28, 29, 30, 31, 34 i 35). Autor umożliwia nam prześledzenie losów członka w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym i sądowym (do apelacji włącznie) i prezentowanych przez strony argumentów. Podobnie czyni to w sprawie objętej wzorami nr 55 i 57. Dotyczy ona obrony przed „wygaszeniem” przez spółdzielnię prawa do wspólnego lokalu w następstwie opóźnienia w podziale majątku po rozwodzie małżeństwa.

Aczkolwiek przykłady, stanowiące podstawę faktyczną zdarzeń przedstawionych we wzorach odnoszą się głównie do spółdzielni mieszkaniowych – nie oznacza to, aby były one przydatne tylko dla tego rodzaju spółdzielni. Problematyka zakładania spółdzielni, jej rejestracji, łączenia i podziału, jak również sprawy członkostwa i jego utraty, są wspólne dla wszystkich typów i rodzajów spółdzielni, podobnie jak zaskarżenie uchwał walnych zgromadzeń, czy układania porządku obrad.

W ogólnej ocenie opracowanie Autora należy więc ocenić wysoko. Wypada jedynie żałować, że wzorów jest tylko 60 oraz że zakończenie cyklu wydawniczego nastąpiło przed opublikowaniem ostatnich zmian w przepisach o najmie i prawie spółdzielczym (ustawa z 21 sierpnia 1997 r. – Dz. U. Nr 111). Gdyby znany był Autorowi art. 2 ustawy z 21 sierpnia 1997 r., który w art. 210 Prawa spółdzielczego dodał § 3 to nie budziłoby jego wątpliwości, czy przy realizacji eksmisji b. członka

z lokalu spółdzielczego nie obejmuje § 151 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 9 marca 1968 r. o komornikach. Według nowej ustawy decyzję o tym, czy eksmitowanemu służyć ma lokal socjalny ustawodawca składa w ręce sądu, a nie organu egzekucyjnego.

Obecnie odmienne byłyby zatem wyjaśnienia Autora na s. 246–247 dotyczące wykonania eksmisji z lokalu spółdzielczego.

Na koniec druga kropla dziegciu do beczki z miodem. Otóż, jak sądzę, Autor przygotowywał swoje wzory jeszcze w 1996 r., gdy obowiązywały jeszcze stawki opłat sądowych ustalone przez Ministra Sprawiedliwości w rozporządzeniu z 17 maja 1993 r. (z uwzględnieniem denominacji ogłoszonej w Dzienniku Ustaw z 1994 r., Nr 133 poz. 691). Stawki te zostały podwyższone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 17 grudnia 1996 r. ze skutkiem od 1 stycznia 1997 r. (Dz. U. Nr 154, poz. 753). O ile poprzednio skargi na uchwałę walnego zgromadzenia pobierano 50 zł wpisu stałego, obecnie wynosi on 80 zł. Tymczasem we wzorze nr 60 (na s. 292) podano omyłkowo „wpis stały 50 zł” zaś w wyjaśnieniach (na s. 294) dokonano już korekty i podano kwotę prawidłową, tj. 80 zł. Sprawa to niby drobna, ale może wywołać niemiłe skutki dla wnoszącego pozew adwokata lub radcy prawnego, którym zwraca się pisma wadliwie opłacone opłatą stałą.

W kolejnej edycji ten drobny błąd wypada skorygować, jak również zmienić tekst na s. 246–247 i 242 odnośnie do eksmisji z mieszkań spółdzielczych, zaznaczając jednak, że nie występuje pełna identyczność unormowań art. 36 ustawy o najmie lokali mieszkalnych z art. 210 § 3 Prawa spółdzielczego. Ten drugi odnosi się bowiem tylko do eksmisji b. członków i osób wprowadzonych przez nich do lokalu spółdzielczego. Nie wspomina on o eksmisjach np. z powództwa członka przeciw podnajemcy lub w ramach realizacji podziału małżeńskiego (art. 624 k.p.c.). Wówczas cytowany § 151 rozp. MS będzie chyba obowiązywał...

W uzupełnieniu tych uwag należy podkreślić trafność wyboru przykładów (wzorów) oraz ich merytoryczną poprawność.

Krzysztof Kuczyński